

Sygn. akt I ACa 505/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gulczyńska
Sędziowie:	SSA Bogdan Wysocki (spr.) SSA Piotr Górecki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwo (...) spółki jawnej w K.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Komornikach**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt IX GC 283/12

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA P. Górecki SSA M. Gulczyńska SSA B. Wysocki

sygn. akt I ACa 505/13

UZASADNIENIE

Powód działający pod firmą Przedsiębiorstwo (...) S. F. & A. P. sp. j. z siedzibą w K. wniósł pozew, w którym domagał się zasądzenia od **pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Komornikach** kwoty 178.658,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2012 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód oparł żądanie na treści art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003r, nr 153, poz. 1503 ze zm., dalej

powoływanej jako „uznk”) i domagał się zwrotu bezpodstawnie uzyskanych przez pozwanego korzyści majątkowych w oparciu o treść art. 18 ust. 1 pkt 5 uznk.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 178.658,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda 12.550 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski:

Powód w ramach łączącej strony od 2007 r. współpracy handlowej dostarczał pozwanemu towary, które pozwany później sprzedawał we własnym imieniu bezpośrednio odbiorcom.

Strony ustalały warunki łączącej ich współpracy handlowej zawierając umowy o współpracy i aneksy do tych umów (stanowiące ich integralne części), przy czym wzajemna współpraca konkretyzowana była każdorazowo również zamówieniami pozwanego. Umową z dnia 1 stycznia 2009 r. strony zobowiązały się podjąć współpracę handlową w ramach sprzedaży produktów. Pozostałe warunki współpracy - szczegółowe kwestie promocyjne, marketingowe i handlowe miały regulować szczegółowe aneksy do wspomnianej umowy. Wyżej wymienioną umowę w imieniu powodowej spółki zawarł S. F..

Warunki współpracy określone ramowo w wyżej wskazanej umowie precyzował aneks z dnia 1 stycznia 2009 r., który określał w szczególności warunki akcji promocyjnej „(...)” .

Strony w § 1 pkt 2 aneksu ustaliły, że produkty sprzedawane przez powoda wezmą udział w wyżej wymienionej akcji promocyjnej, przy czym produkty lub marki biorące udział w tej akcji promocyjnej oraz jej szczegóły miały zostać ustalone bezpośrednio przed rozpoczęciem tej akcji. W aneksie przewidziano, że uczestnictwo produktów i marek powoda w akcji promocyjnej będzie miało odpłatny charakter. Wynagrodzenie należne pozwanemu z tego tytułu miało zostać ustalone w wysokości netto równej wysokości wymagalnego na dzień zrealizowania akcji promocyjnej zobowiązania pozwanego z tytułu odsetek określonych w § 1 pkt 1 przedmiotowego aneksu, przy czym kwota wynagrodzenia miała zostać powiększona o kwotę należnego podatku VAT.

Aby doprecyzować zasady współpracy określone umową sprzedaży z dnia 1 stycznia 2009 r. i aneksem z dnia 1 stycznia 2009 r. strony zawarły aneks szczegółowy z dnia 1 stycznia 2009 r., w szczególności aneks zawarto aby doprecyzować zasady współpracy dotyczącej promocji produktów powoda w sieci E. (...).

Warunki współpracy stron regulowały ponadto ogólne warunki dostawy produktów opatrzone datą 1 stycznia 2008 r.

1 stycznia 2010 r. strony podpisały kolejną umowę mającą w ramowy sposób określać warunki współpracy między nimi. W przedmiotowej umowie określono m.in. po stronie powoda obowiązek uiszczenia wynagrodzenia za indywidualne usługi promocyjne o charakterze ciągłym, nieobligatoryjne, mające na celu zwiększenie popytu na towary powoda.

Warunki współpracy ustalone wskazaną wyżej umową z dnia 1 stycznia 2010 r. precyzował aneks z dnia 1 stycznia 2010 r., aneks szczegółowy podpisany 21 lutego 2011 r. oraz aneks uzupełniający z dnia 1 stycznia 2010 r. dotyczący Ogólnych Warunków Dostaw Produktów.

Warunki współpracy ustalone przez strony w 2010 r. obowiązywały także w 2011 i 2012 r. W tych latach strony nie podpisały kolejnej umowy. W każdym roku współpracy w podpisanych, a następnie kontynuowanych na poprzednich warunkach, umowach postanowiono o obciążaniu powoda dodatkowymi opłatami z tytułu tak zwanych „(...)” rozumianych jako usługi reklamowe tj. gazetki dla klientów, promocje zakupowe, które polegały na uatrakcyjnieniu

oferty sprzedażowej dla sklepu, ekspozycję na półce w sklepie, informację cenową o produkcie, plakaty w sklepach, „(...)” i „(...)”.

Powód, chcąc podjąć współpracę z pozwanym, był zmuszony do zaakceptowania konieczności uiszczenia wskazanych opłat. Gdyby nie wyraził zgody na ich poniesienie, umowa nie byłaby kontynuowana.

Pozwany w toku prowadzonej w latach 2009 - 2012 współpracy handlowej obciążył powoda dodatkowymi opłatami, które przyjmowały postać opłat z tytułu: „(...)”, „(...)”, „(...)”. Z tytułu płatności za powyższe usługi pozwany obciążył powoda fakturami VAT.

Pozwany dokonał potrącenia wskazanych w tych fakturach należności z wierzytelnościami powoda z tytułu zapłaty ceny za sprzedawane pozwanemu produkty.

Wezwaniem z dnia 19 marca 2012 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności w kwocie 181.342,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zwrotu określonych w wyżej wymienionych fakturach kwot wyznaczając nieprzekraczalny termin uiszczenia wyżej wskazanej należności na dzień 27 marca 2012 r.

Usługi, o których mowa wyżej, z tytułu których pozwany naliczał dodatkowe opłaty (usługa „(...)”, usługa „(...)”, „(...)”) miały jedynie pozorny charakter i nie były przez pozwanego wykonywane na rzecz powoda. Przedmiotowe opłaty za wskazane rzekomo wykonywane przez pozwanego na rzecz powoda różnego rodzaju „(...)” stanowiły w istocie opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży. Osiągana między stronami wysokość obrotu w prowadzonej współpracy handlowej, sukcesywnie z roku na rok malała.

Z powodu braku uregulowania powyższej należności powód wystąpił ze swoim roszczeniem na drogę sądową, składając pozew w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle dokonanych ustaleń faktycznych żądanie powoda w całości zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk czynem nieuczciwej konkurencji jest utrudnianie innym przedsiębiorcom dostępu do rynku, w szczególności przez, między innymi, pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży. Celem regulacji art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk jest przeciwdziałanie praktykom sieci handlowych polegającym na uzależnieniu przyjęcia do sklepu towaru danego dostawcy od wniesienia przez niego opłat za przyjęcie towaru do sklepu, nie mających charakteru marży handlowej, których skutkiem jest zakłócenie uczciwej konkurencji między dostawcami towarów do tych sieci. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „(...)” wskazując, że nie obejmują one marży handlowej, rozumianej jako różnica, między ceną płaconą przez kupującego, a ceną uprzednio zapłaconą przez przedsiębiorcę, wynikającą z kosztów i zysku przedsiębiorcy. Do tego rodzaju opłat zaliczyć można m.in. opłaty za zawarcie umowy z siecią tj. samo wejście nowego dostawcy do danej sieci, opłaty za reklamę i promocję towarów (tzw. opłaty reklamowe), opłaty za umieszczenie na półce i odpowiednie wyeksponowanie określonej ilości towaru (tzw. opłata półkowa), opłaty za wprowadzenie towarów do sieci informatycznej, czy nowo otwieranych placówek nabywcy.

Dla oceny, czy świadczenia pieniężne uiszczane przez dostawcę mają charakter niedozwolonych opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży, w rozumieniu przepisu art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk, nie mają decydującego znaczenia zarówno forma zastrzeżenia tego rodzaju świadczeń, jak i użyte dla ich określenia nazewnictwo. W szczególności mogą być uznane za tego rodzaju opłaty świadczenia, które dostawca zobowiązany jest uiszczać do rąk odbiorcy na podstawie zawieranych obok podstawowych umów kupna- sprzedaży (dostawy) umów dodatkowych, przybierających zwykle postać tzw. umów marketingowych, na podstawie których dostawca zobowiązany jest do zapłaty należności z tytułu między innymi kosztów wydawania gazetki promocyjnych itp. Co więcej, jak wskazuje praktyka, wspomniane zabronione opłaty zazwyczaj ukrywane są właśnie pod postacią dodatkowych umów, zawieranych obok podstawowej umowy o współpracy handlowej, przy czym obowiązek ich i zawarcia wynika zwykle wprost z ogólnych warunków współpracy, oferowanych przez odbiorcę (przede wszystkim sieci handlowe).

Taka sytuacja niewątpliwie miała miejsce w niniejszej sprawie. Umowy o współpracę z 2009 r. i 2010 r. ramowo określały warunki współpracy stron, natomiast zawarte do nich aneksy precyzowały kwestię obowiązku ponoszenia dodatkowych opłat w zamian za różnego rodzaju usługi promocyjne świadczone przez pozwanego.

Pozwany nie wykazał, że faktycznie świadczył na rzecz powoda usługi o charakterze marketingowym i promocyjnym za które obciążył go załączonymi do pozwu fakturami. Opisane w fakturach usługi miały w rzeczywistości jedynie pozorny charakter. Brak w sprawie dowodów na prowadzenie promocji towarów powoda jak i na promowanie jego marki. Nawet gdyby faktycznie doszło do promocji towarów dystrybuowanych przez powoda do sieci handlowych pozwanego, pozwany de facto promowałby towar, którego w konsekwencji zawartej z powodem umowy, stał się właścicielem. Pobieranie zatem przez pozwanego od powoda różnego rodzaju opłat z tytułu prowadzonych bądź rzekomo prowadzonych na jego rzecz działań promocyjnych tak czy inaczej stanowiłoby działanie zabronione prawem.

Zatem łączące strony umowy o współpracy oraz stanowiące ich integralne części aneksy nie spełniały wymogu zgodności z zasadami uczciwej konkurencji. Zawierały bowiem w rzeczywistości postanowienia przewidujące świadczenie opłat za przyjęcie towarów do sprzedaży. Warunki dotyczące wynagrodzenia pozwanego za świadczone usługi ukryte pod nazwą - usługi promocyjne, usługi promocji produktów w nowym sklepie oraz usługi nasi partnerzy w biznesie, miały charakter odgórnie narzuconych nie podlegających negocjacom opłat. Powód nie miał żadnego wpływu zarówno na obecność stosownych zapisów te opłaty przewidujących jak i na ewentualne ustalanie ich wysokości. Zatem te praktyki pozwanego utrudniały powodowi dostęp do rynku, gdyż nie mógł on świadczyć swoich usług w oparciu o uczciwe zasady konkurencji. Powód został zmuszony do przyjęcia niekorzystnych warunków współpracy, co wpłynęło na rentowność dostaw i w efekcie miało negatywny wpływ na prowadzoną przez niego działalność handlową.

W razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści. Samodzielną podstawę roszczenia o zwrot pobranych przez pozwanego (na skutek dokonanego potrącenia) opłat ujętych w załączonych do pozwu fakturach wystawionych przez pozwanego za usługi promocyjne należy rozpatrywać na gruncie przepisu art. 18 ust. 1 pkt 5 uznk. Przesłankami tego roszczenia jest bezpodstawnie uzyskanie przez podmiot korzyści kosztem podmiotu, który żąda jej zwrotu.

W okolicznościach niniejszej sprawy wobec faktu uiszczenia przez powoda na rzecz pozwanego łącznie kwoty 178.658,66 zł tytułem opłat za rzekomo świadczone na jego rzecz usługi promocyjne spełnione w ramach żądania stanowiącego delikt nieuczciwej konkurencji ziszczenie się wszystkich powyżej opisanych przesłanek jest oczywiste.

Pozwany narzucił powodowi przedmiotowe opłaty warunkując w ten sposób dopuszczenie towarów do sprzedaży. Opłaty nie były pobierane za wyszczególnione w fakturach usługi, a za przyjęcie towarów do sprzedaży. W istocie wszelkie płatności z powyższych tytułów były opłatami z tytułu dopuszczenia towarów do sprzedaży w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk. Zatem pozwany dopuścił się czynu nieuczciwej konkurencji pobierając inne niż marża handlowa opłaty z tytułu dopuszczenia towarów do sprzedaży.

W konsekwencji powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 178.658,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2012 r. do dnia zapłaty.

Orzeczenie o odsetkach znajduje oparcie w treści art. 481 § 1 k.c. Powód bowiem wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty pismem z dnia 19 marca 2012 r., wskazując nieprzekraczalny termin uregulowania należności na dzień 26 marca 2012 r.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od wyroku złożył pozwany, zaskarżył go w całości. Pozwany zarzucał rozstrzygnięciu:

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że

pozwana spółka dopuściła się w stosunku do powoda czynu nieuczciwej konkurencji poprzez pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży oraz art. 18 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy poprzez przyjęcie, że pozwana uzyskała kosztem powoda bezpodstawną korzyść majątkową w wysokości zasądzonej w wyroku,

- naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie w sposób błędny oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed sądem I instancji, a w szczególności poprzez ustalenie, że wykonane przez pozwanego, na podstawie umowy świadczenia usług zawartej z powodem działania nie były podejmowane w interesie powoda oraz, że ich wartość nie była ekwiwalentna do wynagrodzenia płaconego przez powoda.

Wskazując na te zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej spółki zwrotu kosztów postępowania przed sądami obu instancji według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Ustalenia faktyczne sądu I instancji nie budzą wątpliwości i stąd Sąd Apelacyjny przyjmuje je za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Ustalenia te nie są też w istocie kwestionowane w apelacji, mimo podniesienia w niej zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc.

W rzeczywistości bowiem w ramach tego zarzutu pozwany nie podważa któregokolwiek z konkretnych ustaleń faktycznych sądu, lecz dokonana przez sąd ocenę prawną zawartych między stronami umów.

Tak należy m.in. ocenić zarzut w stosunku do stanowiska sądu, zgodnie z którym w zamian za uiszczane przez powoda opłaty z tytułu różnego rodzaju „(...)” w rzeczywistości nie otrzymywał on i nie miał otrzymywać żadnego ekwiwalentnego świadczenia wzajemnego.

Dodać należy, czego skarżący zdaje się nie rozumieć, iż sąd I instancji nie oparł swojego rozstrzygnięcia na ustaleniu, iż tzw. umowy promocyjne zawierały zawyżone, w stosunku do wartości rynkowych rzekomych usług, wynagrodzenie.

Przyjął natomiast, że pozwany nie wykazał, aby na rzecz powoda i w jego interesie miał wykonywać jakiegokolwiek usługi, a pod ich pozorem pobierał niedopuszczalne opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży.

Jako zarzut dotyczący ustaleń faktycznych można przyjąć natomiast podważanie ustalenia, zgodnie z którym powód bez zawarcia tzw. umów marketingowych (promocyjnych) nie mógłby nawiązać i kontynuować współpracy handlowej z pozwanym.

Tymczasem, po pierwsze, ustalenie takie znajduje oparcie w zebranych materiale dowodowym, wskazanym w pisemnym uzasadnieniu wyroku, oraz praktyce stosowanej w tym względzie przez duże sieci handlowe.

Charakterystyczne jest również, że pozwana, będąc świadoma istoty sporu w sprawie, nie przedstawiła przykładu umów handlowych z innymi dostawcami, w których jako obowiązkowy element dodatkowy nie stosowano by tego rodzaju umów „promocyjnych”.

Poza tym, z punktu widzenia oceny prawnej spornych świadczeń, nie ma istotnego znaczenia, czy zostały one narzucone dostawcy i czy od ich uiszczania pozwany uzależniał nawiązanie bądź kontynuowanie współpracy.

Jak wskazuje bowiem praktyka, pobieranie przez sieci handlowe niedozwolonych opłat za przyjęcie towarów do sprzedaży w zasadzie zawsze odbywa się przez zawieranie pozornych umów o usługi (...), „(...)” itp.

Nie doszło również do naruszenia wskazywanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

W pełni podzielić należy oceny prawne sądu I instancji, prowadzące do wniosku, że zawarte między stronami, obok umów o współpracy handlowej, tzw. umowy promocyjne miały charakter pozorny i w rzeczywistości służyły pobieraniu przez pozwanego zabronionych, innych niż marża, opłat za przyjęcie od powoda towarów do sprzedaży, w rozumieniu przepisu art. 15 ust. 1 pkt. 4 uznk.

Obok innych, wskazywanych przez sąd cech, świadczy o tym już określenie sposobu ustalania wynagrodzenia za rzekome usługi.

Wynagrodzenie to miało być w swej wysokości niezależne od ponoszonych faktycznie przez wykonawcę kosztów, a wyliczone jedynie jako procent od wartości obrotów handlowych między stronami.

Oznacza to ścisły, proporcjonalny związek wyłącznie między ilością zakupionego („(...)” towaru a uiszczanymi przez dostawcę dodatkowymi świadczeniami pieniężnymi na rzecz kupującego.

Co więcej, w przypadku wynagrodzenia za usługę „(...)” wynagrodzenie określono wręcz w sposób kuriozalny, bowiem obejmowało ono z góry całość wzajemnych zobowiązań pozwanego z tytułu odsetek za opóźnienia w płatności faktur powoda, przekraczającego terminy, wynikające z przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 2003r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. nr 139, poz. 1323 ze zm.).

W tym zakresie zatem dodatkowo umowę o tą usługę należy uznać za zmierzającą do obejścia przepisów ostatnio wymienionej ustawy, co skutkowało jej nieważnością na podstawie przepisu art. 58 § 1 kc.

Inną rzeczą jest, że pozwany w odpowiedzi na pozew nie wskazał nawet konkretnych usług, za które obciążył powoda świadczeniami, których zwrotu żąda on obecnie w pozwie, mimo, że w pozwie strona powodowa wyraźnie zaprzeczyła, aby jakiegokolwiek usługi na jej rzecz były wykonywane.

Co najwyżej z ogólnikowych zeznań św. T. O. możnaby wnosić, że chodziło tu o gazetki reklamowe, eksponowanie towaru na półce, czy przedstawianie informacji o produkcie na plakatach w sklepie.

W takim jednak wypadku chodziłoby zawsze o działania służące w pierwszej kolejności promocji (reklamie) towarów stanowiących już własność pozwanego jako nabywcy, zmierzające do zwiększenia obrotów i zysków prowadzonej przez niego sieci handlowej.

Niedopuszczalne byłoby przenoszenie kosztów związanych z taką działalnością marketingową, które winny stanowić element marży handlowej, na osoby trzecie, w szczególności dostawców sieci, a stosowaniu tego rodzaju praktyk przeciwdziałać właśnie mają powołane przez sąd orzekający przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Bez istotnego znaczenia jest natomiast okoliczność, że hipotetycznie na tego rodzaju marketingu mógłby w konsekwencji zyskać także powód, przez potencjalne zwiększenie wolumenu zamówień kierowanych do niego przez pozwanego. Byłoby to bowiem jedynie zwykłym następstwem typowych mechanizmów rynkowych.

Wbrew pogładowi apelującego, strona powodowa nie musiała wykazywać, że pobieranie od niej spornych świadczeń uniemożliwiło lub utrudniło jej konkurowanie na rynku.

Wskazanie w przepisie art. 15 ust. 1 pkt. 4 uznk jako formy utrudniania dostępu do rynku pobierania innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży ma ten skutek, że w przypadkach stanów faktycznych objętych hipotezą tej normy, nie jest konieczne dodatkowo wykazywanie, iż nastąpiło w jego wyniku utrudnienie dostępu do rynku. Sam ustawodawca przesądził bowiem, że tego rodzaju, stypizowane („nazwane”) ustawowo zachowanie

staje się, per se, czynem niedozwolonej konkurencji, a więc, że utrudnia ono dostęp do rynku (por. w/w wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006r w spr. II CK 378/05 oraz C.Banasński, M.Bychowska, op. cit., str.12-13, T.Skoczny, w: Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz pod red. J.Szwaji, Wyd. C.H.Beck, W-wa 2006, str. 562-563).

W konsekwencji prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, iż pobrane przez pozwanego na podstawie opisanych umów świadczenia były nienależnymi, co oznacza, że ma on obowiązek ich zwrotu powodowi na podstawie przepisu art. 18 ust. 1 pkt. 5 uznk.

Nie ma też racji pozwany, podnosząc, że jego ewentualne wzbogacenie nie obejmuje zapłaconego przez niego podatku VAT od otrzymanych od powoda należności, również zawierających ten podatek.

Wymaga podkreślenia, że powód nie dochodził roszczeń odszkodowawczych, a zwrotu nienależnego świadczenia (bezpodstawnego wzbogacenia).

Bezpodstawne wzbogacenie obejmuje z zasady wszystko, co wyszło z majątku zubożonego i zwiększyło aktywa bądź zmniejszyło pasywa w majątku wzbogaconego.

W związku z tym należy zauważyć, że zapłata, z należności otrzymanych od powoda, podatku VAT zmniejszyła pasywa w majątku pozwanego, który w ten sposób zwolnił się z ciążącego na nim ustawowo obowiązku podatkowego.

Ostatecznie jednak sposób dokonania przez strony rozliczeń w tym przedmiocie stanowi zagadnienie, które winno być rozstrzygnięte na gruncie postępowania podatkowego.

Również w judykaturze przyjmuje się, że obowiązek zwrotu nienależnych świadczeń pobranych jako opłaty, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt. 4 uznk, obejmuje także zwrot pobranego w ramach tych świadczeń podatku VAT (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2011r w spr. I CSK 66/11, LEX nr 1133784).

Z tych przyczyn na podstawie przepisu art. 385 kpc oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O należnych stronie powodowej kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono (punkt 2 wyroku) na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 99 kpc w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 kpc., przy uwzględnieniu przepisów § 2 ust. 1 i 2 oraz § 12 ust. 1 pkt. 2) w zw. z § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U z 2013r, nr 490.).

/-/ B. Wysocki /-/ M. Gulczyńska /-/ P. Górecki